

ภาวะคุกคามสุขภาพจากการทำงานและการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลของ
คนงานในสถานประกอบการเคาะฟันสีรถยนต์ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
Occupational Health Hazards and Hazard Prevention of Workers in Auto
Body Repair Shops MueangSongkhla District, Songkhla Province

กมลชนก โอลารี¹, ธิดารัตน์ มณีพันธ์¹, สุรัตน์สวัสดิ์ แซ่แต้² และจิตรวี เขยชม^{2*}
Kamonchanok Olari¹, Thidarat Maneebhan¹, Suratsawadee Saetae²
and Jitravee Cheychom^{2*}

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี, หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

¹ Graduate student, Bachelor of Public Health Program in Community Public Health, Songkhla Rajabhat University.

² อาจารย์, หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

² Lecturer, Bachelor of Public Health Program in Community Public Health, Songkhla Rajabhat University.

* Corresponding author, E-mail: Jitravee.ch@skru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะคุกคามสุขภาพจากการทำงานและการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลของคนงานในสถานประกอบการเคาะฟันสีรถยนต์ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างเป็นคนงานในสถานประกอบการเคาะฟันสีรถยนต์ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 138 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการศึกษาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ และร้อยละ

การสัมผัสสิ่งคุกคามสุขภาพจากการทำงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านเคมี ด้านการยศาสตร์ และด้านจิตวิทยาสังคม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.22$) ทั้งนี้พบว่ามีการสัมผัสด้านเคมีเท่านั้นที่อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}= 3.42$) ส่วนการสัมผัสกับสิ่งคุกคามด้านอื่นๆ อยู่ในระดับกลาง และการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล พบว่าคนงานส่วนใหญ่มีการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจำพวกเสื้อผ้า ชุดปฏิบัติงาน (ร้อยละ 97.83) และผ้าปิดจมูก (ร้อยละ 90.58) แต่ยังพบการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายเกี่ยวกับการป้องกันเสียงดังจำนวนน้อย เช่น การใช้ที่ครอบหู (ร้อยละ 26.81) และปลั๊กอุดหู (ร้อยละ 28.26)

คำสำคัญ: ภาวะคุกคามสุขภาพ, การเคาะฟันสีรถยนต์

Abstract

The Aim of this study was to examine Occupational Health Hazards and Hazard Prevention of Workers in Auto Body Repair Shops MueangSongkhla District, Songkhla Province. This Data were collected from 138 workers of auto body repair in MueangSongkhla District, Songkhla Province using questionnaires covering personal characteristics. The results were analyzed using descriptive statistics: mean, standard deviation, frequency and percentage.

Most of workers perceived their occupational health hazard with were divided into 4 hazards: (1) Physical hazard (2) Chemical hazard (3) Psychosocial hazard and (4) Ergonomichazard) exposure as moderate level ($\bar{X}$ =3.22) especially, the chemical hazard was exposed as high level ($\bar{X}$ = 3.42)

The most workers did used Hazard Prevention such as Safety clothing (97.83%) and mask (90.58%). However, most workers did not used earmuff (26.81%) and earplugs (28.26%).

Keywords: Health Hazards, Auto Body Repair Shops

บทนำ

การทำงานของคนงานเคาะพ่นสีรถยนต์จะเป็นการแก้ไขซ่อมตัวถังรถยนต์ โดยการตัด ดัด ปรับ เคาะตัวถัง แคสซี กันชน และส่วนที่เป็นโลหะที่เกิดจากสาเหตุต่างๆ เช่น อุบัติเหตุหรือผู้พังให้กลับสู่สภาพเดิม ตรวจหารอย เช่น รอยบุบ รอยฉีกขาด รอยผุ ทำการซ่อมขึ้นรูปโลหะด้วยวิธีต่างๆ เช่น การปั๊มขึ้นรูป ดัดงอหรือเคาะเจาะรูเพื่อทำการย้ำหมุดขันยึดด้วยสกรู ประกอบชิ้นส่วนโดยการเชื่อมประสานหรือวิธีการอื่น เตรียมผิวงานเพื่อโป้วและพ่นสี และทำการถอดเปลี่ยนและใส่ชิ้นส่วนประกอบอื่นๆ ที่ชำรุดเสียหาย (ณัชชาริ อนุวงศ์รักษ์, 2559) ซึ่งด้วยลักษณะงานดังกล่าวจึงส่งผลให้คนงานในสถานประกอบการเคาะพ่นสีรถยนต์ต้องเผชิญกับภาวะคุกคามสุขภาพในการทำงาน อันจะก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมา เช่น การสัมผัสกับสารปรอท แคดเมียม ตะกั่ว ซึ่งส่งผลให้เกิดการระคายเคืองแก่ผิวหนัง เยื่อตา โพรงจมูก การสัมผัสกับเสียงที่ดังเกินไปจนทำให้สูญเสียการได้ยิน รวมทั้งท่าทางในการทำงานที่ไม่เหมาะสมก็สามารถส่งผลต่อการเจ็บป่วยของร่างกายได้ เช่น การปวดเมื่อยกล้ามเนื้อและกระดูก นอกจากนี้ยังพบปัญหาทางด้านการจัดการเรื่องแสงสว่าง การจัดการเรื่องอุณหภูมิและความร้อน พบว่าสถานประกอบการยังดำเนินการไม่ได้มาตรฐาน (สุนันฎฐา โนนตสุภา และอุไรวรรณ อินทร์ม่วง, 2555) สอดคล้องกับสถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานจำแนกตามความรุนแรงและประเภทกิจการ ปี 2558 พบว่า กิจการประเภทการผลิต ประกอบ ซ่อมรถยนต์ มีลูกจ้างประสบอันตรายถึงขั้นเสียชีวิต ถึง 10 ราย สูญเสียอวัยวะบางส่วน 16 ราย หยุดงานเกิน 3 วัน 617 ราย หยุดงานไม่เกิน 3 วัน 2,251 ราย โดยส่วนใหญ่เป็นอุบัติเหตุที่มีสาเหตุมาจาก วัตถุหรือสิ่งของ ตัด/บาด/ทิ่มแทง (ร้อยละ 23.23 ต่อปี) รองลงมา คือ วัตถุหรือสิ่งของหรือสารเคมีกระเด็นเข้าตา (ร้อยละ 22.02 ต่อปี) และวัตถุหรือสิ่งของกระแทก/ชน (ร้อยละ 18.14 ต่อปี) (สำนักงานกองทุนเงินทดแทน, 2558) จากสถิติดังกล่าวจะเห็นว่าปัญหาด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยของสถานประกอบการในประเทศไทยยังมิได้รับการแก้ไขที่ดีพอจึงส่งผลให้ลูกจ้างประสบอันตรายจากการทำงานเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อป้องกันการเกิดอันตรายแก่ผู้ประกอบการ

อาชีพจึงจำเป็นต้องมีการใช้อุปกรณ์หรือเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ ช่วยในการควบคุมและป้องกันอันตรายกับตัวบุคคล เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายอันอาจจะเกิดขึ้นในขณะทำงาน ควบคุมไปกับการป้องกันด้วยวิธีอื่นๆ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยสูงสุดกับผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งอุปกรณ์ที่สำคัญคือ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เช่น เสื้อผ้าชุดปฏิบัติงาน ถุงมือ ที่ครอบหู ปลั๊กอุดหู รองเท้านิรภัย แวนตา ผ้าปิดจมูก เป็นต้น ด้วยเหตุและผลที่ผู้วิจัยได้นำเสนอในข้างต้นเป็นเหตุผลผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องภาวะคุกคามทางด้านสุขภาพของคณงานเคาะพ่นสีรถยนต์ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา เพื่อที่จะทราบถึงภาวะคุกคามทางด้านสุขภาพของคณงานเคาะพ่นสีรถยนต์และการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลของคณงานและนำปัญหาดังกล่าวมาหาข้อเสนอแนะและวิธีป้องกันต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาภาวะคุกคามสุขภาพจากการทำงานและการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลของคณงานในสถานประกอบการเคาะพ่นสีรถยนต์ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

สิ่งคุกคามสุขภาพของคณงานเคาะพ่นสีรถยนต์

1. สิ่งคุกคามด้านกายภาพ

1.1 แสงสว่าง แสงสว่างมีความสำคัญต่อการมองเห็นขณะปฏิบัติงาน มีผลต่อความสะอาดสบาย ความแม่นยำและประสิทธิภาพของการทำงาน (แอนน์ จิระพงษ์สุวรรณ, 2556) ในการทำงานสถานประกอบการเคาะพ่นสีรถยนต์ อาจพบปัญหาและอันตรายจากแสงสว่างที่อาจมีผลกระทบต่อคณงานได้คือ แสงจ้าที่เกิดจากแหล่งกำเนิดโดยตรง เนื่องจากในกระบวนการทำงานอาจต้องมีการเชื่อมส่วนของตัวถังรถยนต์ที่ฉีกขาดให้กลับคืนรูป ซึ่งผู้ปฏิบัติงานเชื่อมและตัดชิ้นส่วนโลหะด้วยเปลวไฟหรือประกายไฟจะมีการสัมผัสกับแสงจ้าจากการใช้ความร้อนในกระบวนการเชื่อมโลหะ การได้รับแสงจ้าทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับดวงตาทำให้คณงานเกิดอาการปวดตา มีน้ตา ระคายเคือง กล้ามเนื้อหนังตากระตุก วิงเวียนการมองเห็นลดลง เกิดความเมื่อยล้า นอนไม่หลับ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดผลทางจิตใจเพื่อหน่ายในการทำงานเป็นผลให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้

1.2 เสียงดัง สถานประกอบการที่มีการใช้เครื่องจักรเป็นจำนวนมากและมีการกระทบกระเทาะ ทำให้มีเสียงดังเกิดขึ้นในกระบวนการผลิต ซึ่งผู้ปฏิบัติงานในโรงงานเหล่านี้จะต้องสัมผัสกับเสียงดังติดต่อกันเป็นระยะเวลานานทำให้มีความเสี่ยงต่อการสูญเสียการได้ยิน (ฐิติวร ชูสง และคณะ, 2559) โดยเฉพาะเสียงดังที่พบในสถานประกอบการเคาะพ่นสีรถยนต์ซึ่งเกิดจากการเคาะปะผุรถยนต์ การเจียรตัวถังรถยนต์และการขัดเงา โดยใช้เครื่องขัดเงาเสียงดังที่เกิดขึ้นจากการทำงานดังกล่าวเป็นเสียงดังที่ไม่ต่อเนื่องหรือเป็นเสียงกระแทก แต่เป็นเสียงที่มีลักษณะเสียงแหลมซึ่งการเคาะจะทำให้เกิดเสียงดังที่มีลักษณะเสียงกระแทกที่ไม่เป็นจังหวะ (impulsive noise) ซึ่งจะสามารถทำลายประสาทหูได้มากกว่าเสียงที่ดังต่อเนื่อง (continuous noise)

1.3 ความร้อน ความร้อนจากการทำงานเชื่อมโลหะและการสัมผัสกับชิ้นงานที่ร้อนโดยตรงเป็นปัจจัยทางกายภาพหนึ่งที่คณงานเคาะพ่นสีอาจได้รับสัมผัส เนื่องจากลักษณะงานต้องมีการตัดเชื่อมโลหะด้วยเปลวไฟแก๊สซึ่งมีอุณหภูมิสูงประมาณ 3,100 – 3,500 องศาเซลเซียส เพื่อเผาไหม้โลหะหลอมละลายติดกันหรือตัดขาดออกจากกันได้ หากร่างกายต้องสัมผัสกับความร้อนดังกล่าวเป็นระยะเวลานานอาจทำให้

เกิดอาการอ่อนเพลียเนื่องจากความร้อน (heat exhaustion) เป็นลม (fainting หรือ heat syncope) เนื่องจากระบบหมุนเวียนของเลือดไปเลี้ยงสมองไม่เต็มที่ หรืออาจเกิดการขาดน้ำ (dehydration) จากการสูญเสียเหงื่อทำให้รู้สึกกระหายน้ำ ผิวหนังแห้ง รู้สึกไม่สบาย นอกจากนี้ยังพบอาการอื่นๆ เช่น ผดผื่นขึ้นตามผิวหนัง ตะคริวเนื่องจากความร้อน (heat cramp) จากการที่ร่างกายสูญเสียเกลือแร่ไปกับเหงื่อ ทำให้ขาดเกลือแร่ที่จะไปควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อ ทำให้เกิดการหดเกร็งของกล้ามเนื้อไม่สมดุลกัน และความร้อนที่มากเกินไปจนควรมีผลกระทบต่อความสามารถในการทำงาน ก่อให้เกิดความเครียด เพิ่มความเหนื่อยล้า นอกจากนี้อาจทำให้ผลผลิตลดลง เพิ่มความผิดพลาดและก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ (ณัฐนันท์ ยอดวงศ์, 2554)

1.4 ความสั่นสะเทือน ความสั่นสะเทือนที่เกิดจากการประกอบกิจการของสถานประกอบการที่มีผลต่อสุขภาพที่เป็นอันตรายและพบได้ในงานเคาะฟันสิริรถยนต์ คือ การขัดผิวโลหะหรือการขัดสี ซึ่งวิธีการในการขัดผิวโลหะนั้นมีหลายวิธีการ เช่น การขัดด้วยหินเจียร การใช้สายพานขัด การพ่นทรายและการขัดสีด้วยเครื่องขัดที่มีรอบการหมุนของมอเตอร์ประมาณ 750 รอบ/นาที ทำให้เกิดความสั่นสะเทือนต่อมือและแขนได้เป็นผลให้เส้นเลือดฝอยที่ปลายนิ้วมือขาดเลือดไปหล่อเลี้ยง ทำให้นิ้วมือซีดขาวชาและหมดความรู้สึกรู้สึกได้ การกำหนดเวลาพักช่วงสั้นๆ ระหว่างการทำงานให้กับคนงานที่ทำงานใช้เครื่องที่ทำให้เกิดความสั่นสะเทือนตลอดเวลา และการสวมถุงมือในขณะที่ใช้เครื่องมือที่มีความสั่นสะเทือนสามารถลดอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ (ณัฐนันท์ ยอดวงศ์, 2554)

2. สิ่งคุกคามด้านเคมี

ในกระบวนการเคาะฟันสิริรถยนต์มีการใช้สารเคมีหลายชนิด ซึ่งผู้ที่มีโอกาสสัมผัสกับสารเคมีเหล่านี้ ก็คือคนงานในสถานประกอบการเคาะฟันสิริรถยนต์ สารเคมีที่ใช้ ได้แก่ น้ำยาเช็ดคราบไขมัน สีฟัน เกาะเหล็ก สีโป้ว สีจริง แลคเกอร์เคลือบเงา ทินเนอร์ล้างสี ทินเนอร์ผสมสี คนงานมีโอกาสรับสัมผัสสารเคมีผ่านทางผิวหนัง การสูดดม และการรับประทาน ความเป็นอันตรายต่อสุขภาพขึ้นอยู่กับชนิดสารเคมี ทางที่เข้าสู่ร่างกาย ขนาดและระยะเวลาที่สัมผัส นอกจากนี้คนงานยังมีโอกาสสัมผัสฝุ่นละอองสีจากการขัดผิวโลหะ ทำให้ฝุ่นละอองเข้าตาเข้าจมูกก่อให้เกิดการระคายเคืองต่อตาจมูกอาจนำไปสู่โรคภูมิแพ้ได้ นอกจากนี้ในส่วนของผลิตภัณฑ์สียังมีสารอันตรายจากพวกโลหะหนักเช่น ตะกั่ว แคดเมียม และโครเมียม (พุทธิชัย นิลเพ็ชรและคณะ, 2552; ณัฐนันท์ ยอดวงศ์, 2554) หากคนงานสัมผัสฝุ่นละอองที่มีการปนเปื้อนของสารเหล่านี้ในบริเวณที่ทำงาน จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพได้ เช่น ผลกระทบต่อระบบทางเดินอาหาร ผลกระทบต่อระบบประสาทส่วนปลาย หายใจติดขัด และอาจนำไปสู่โรคมะเร็งปอดได้

3. สิ่งคุกคามด้านการยศาสตร์

คนงานเคาะฟันสิริรถยนต์มีโอกาสเกิดการบาดเจ็บของระบบโครงร่างและกล้ามเนื้อจากการทำงานเนื่องจากลักษณะงานที่ต้องมีการยกชิ้นงานที่หนัก เช่น การเคลื่อนย้าย หรือยกชิ้นส่วนของรถยนต์ถอดและประกอบชิ้นส่วนรถยนต์ ซึ่งอาจทำให้ได้รับบาดเจ็บและอุบัติเหตุจากการทำงานได้ เช่น ชิ้นส่วนของอุปกรณ์หล่นถูกอวัยวะร่างกาย และอาจทำงานในท่าทางที่ไม่เหมาะสมทำให้ข้อเคลือบและปวดกล้ามเนื้อและการเคลื่อนย้ายวัตถุที่หนักสามารถทำให้ร่างกายทุกส่วนหรือบางส่วนต้องออกแรงมากเป็นผลให้เกิดความผิดปกติของระบบกล้ามเนื้อและกระดูก เช่น อาการปวดหลังส่วนล่างและในคนงานเคาะฟันสียังต้องมีการก้มหลังและการเอียงลำตัวขณะทำงาน ซึ่งทำให้เกิดแรงกดอย่างมากที่หลังส่วนล่างการอยู่ในอิริยาบถท่าทางเหล่านี้ซ้ำๆ อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ในการเคาะต้องมีการจับถือค้อนหรือวัตถุที่หนักและต้องออกแรงมากขณะทำงาน อาจก่อให้เกิดการบาดเจ็บของมือ เช่น ภาวะข้อ

อีกสาเหตุโดยเฉพาะการบิดงอมือและข้อมือที่มากเกินไป จากรายงานการจ่ายเงินทดแทนในช่วงเคาะพนัสนิรยนต์กระทรวงแรงงานสหรัฐอเมริกาพบว่าการบาดเจ็บของร่างกายที่พบมากที่สุด คือการบาดเจ็บที่หลัง รองลงมาคือการบาดเจ็บที่เข่า ข้อมือ ไหล่ นิ้วมือ คอ สะโพกและส่วนอื่นๆ (U. S. Department of Labor, 2006 อ้างในณัฐนันท์ ยอดวงศ์, 2554)

4. สิ่งคุกคามด้านจิตวิทยาสังคม

จิตวิทยาสังคม หมายถึง สิ่งแวดล้อมการทำงานที่ก่อให้เกิดความเครียดจากการทำงาน ได้แก่ งานหนักเกินไป สัมพันธภาพระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบในงาน ความก้าวหน้าในตำแหน่ง ความรุนแรง เป็นต้น (แอนน์ จิระพงษ์ประยูร, 2556) สำหรับปัจจัยด้านจิตสังคมที่ส่งผลต่อคนงานในสถานประกอบการเคาะ พนัสนิรยนต์ คือ การรู้สึกเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน รู้สึกไม่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ความรู้สึกเครียด การทำงานที่เร่งรีบมีขั้นตอนที่ซับซ้อน และการทำงานที่ไม่มีเวลาหยุดพัก (ณัชชาริ อนุรักษ์, 2559)

พฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัย

พฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยในการทำงานเคาะพนัสนิรยนต์สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เป็นอุปกรณ์ที่ถูกออกแบบมาสำหรับสวมใส่ปกคลุมอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันและการบรรเทาอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในการทำงาน (อันตรายในที่นี้เป็นอันตรายทั้งที่อาจก่อให้เกิดการบาดเจ็บ (injury) และอันตรายที่ก่อให้เกิดการเจ็บป่วย (illness) (ปราโมช เชี่ยวชาญ, 2556) สำหรับคนงานที่ปฏิบัติงานเคาะพนัสนิรยนต์จะประกอบด้วยชุดปฏิบัติงานที่เข้ากับรูปร่างได้อย่างพอดี ฝ่าเท้าที่ใส่ทำชุดควรจะต้องป้องกันการบาดเจ็บที่เกิดจากไฟไหม้และสามารถทำความสะอาดได้โดยง่าย รองเท้าปฏิบัติงานควรเป็นรองเท้านิรภัยที่มีแผ่นโลหะป้องกันนิ้วเท้าและพื้นรองเท้าไว้สำหรับป้องกันเท้าเมื่อมีวัสดุที่มีขนาดหนักหล่นทับ แวนตาสำหรับป้องกันดวงตาทำจากพลาสติกใสใช้ป้องกันละอองสี ทินเนอร์ ผงสีโปวที่เกิดจากการขัดกระดาษทรายและสะเก็ดไฟเข้าตา หน้ากากป้องกันฝุ่นเพื่อป้องกันฝุ่นที่เกิดจากการขัดสี หน้ากากป้องกันแก๊สพิษสำหรับป้องกันแก๊สและไอระเหยของสารละลายที่เกิดจากการสูดดมเข้าทางปากและจมูก หน้ากากเชื่อมใช้ป้องกันดวงตาจากแสงอัลตราไวโอเลตความร้อนและสะเก็ดไฟจากการเชื่อม หน้ากากใสสำหรับป้องกันดวงตาและใบหน้าจากสะเก็ดเศษโลหะจากการเจียร ถูมือทำจากผ้าฝ้ายใช้ป้องกันอันตรายที่จะเกิดกับมือ ในขณะที่ใช้เครื่องขัดหรือเคลื่อนย้ายชิ้นงานถูมือป้องกันสารละลายหรือทินเนอร์ที่ทำจากวัสดุชนิดพิเศษสามารถป้องกันสารละลายที่จะสัมผัสกับผิวหนังในขณะที่ทำการซ่อมสีและซีลเลอร์ตัวถังรถยนต์ ถูมือหนังทำจากวัสดุที่ป้องกันไฟและความร้อนและอุปกรณ์ป้องกันเสียงแบบปลั๊กเสียบหรือแบบครอบเพื่อป้องกันอันตรายจากเสียงดัง (ณัฐนันท์ ยอดวงศ์, 2554)

2. การใช้เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ปลอดภัย เช่น การใช้เครื่องจักรที่มีอุปกรณ์ป้องกันอันตราย การตรวจสอบสภาพอุปกรณ์การทำงานอยู่เสมอ การตรวจสอบเครื่องจักรก่อนการใช้งานทุกครั้งตลอดจนการทำความสะอาดและซ่อมบำรุง เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า พนักงานที่ได้ทำงานกับเครื่องจักรที่ชำรุดและการตรวจสอบเครื่องจักรขณะที่เครื่องจักรกำลังทำงานอยู่ ปรากฏว่ามีความเสี่ยงต่อการได้รับบาดเจ็บและสูญเสียอวัยวะจากการทำงานเป็น 1.95 เท่า และ 1.20 เท่า ตามลำดับ ซึ่งมีความเสี่ยงสูงกว่าการตรวจสอบเครื่องจักรก่อนการทำงานและการมีอุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสม (จำเนียร มูลเทพ, 2546)

3. การปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน จะช่วยให้สามารถลดความเสี่ยงและอันตรายที่เกิดจากการทำงาน เช่น การทำตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แจ้งเจ้าของสถานประกอบการเมื่อมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น เป็นต้น ซึ่งการกำหนดวิธีการทำงานอย่างปลอดภัยและมาตรการควบคุมบังคับให้คนงานปฏิบัติตาม เป็นระเบียบปฏิบัติที่ต้องประกาศให้ทราบโดยทั่วกันหากผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามจะต้องถูกลงโทษ เพื่อให้เกิดสำนึกและหลีกเลี่ยงการทำงานที่ไม่ถูกต้องหรือเป็นอันตราย (ประภาส กันสิทธิ์, 2550) โดยจากการศึกษาของ นันทนัฐ คุชฌาค (2548) พบว่า อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการขาดกระบวนการคิดและการตัดสินใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสาเหตุหรือผลกระทบของปัจจัยอันตรายและมีข้อจำกัดต่อการรับรู้ปัจจัยอันตรายจากการทำงานน้อย จึงเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยได้นั้น จะต้องปฏิบัติตามกฎที่ตั้งไว้ รวมทั้งต้องใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเพื่อความปลอดภัยอีกด้วย นอกจากนี้แล้วยังมีอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น การรับรู้ของบุคคล การสนับสนุนจากองค์กร เป็นต้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาภาวะคุกคามทางด้านสุขภาพและการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลของคนงานในสถานประกอบการเคาะฟันสิริรถยนต์ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นคนงานเคาะฟันสิริรถยนต์ จำนวน 210 คน ขนาดตัวอย่างคำนวณด้วยสูตรยามาเน่ กำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ที่ระดับ 0.05 (Yamane, 1973) จำนวน 138 คน เลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยแบบสอบถามทั้ง 4 ตอนผู้วิจัยได้พัฒนาจากกรอบแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นแบบสอบถามประเภทให้ตรวจสอบรายการ (check list) และเติมข้อมูล จำนวน 9 ข้อได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน ประสบการณ์/อายุการทำงานในสถานประกอบการเคาะฟันสิริรถยนต์ ตำแหน่ง การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอันตรายและวิธีการป้องกันอันตรายจากการประกอบอาชีพเคาะฟันสิริรถยนต์ และการได้รับการอบรมเพิ่มพูนความรู้ทางด้านความปลอดภัยจากการประกอบอาชีพเคาะฟันสิริรถยนต์

ตอนที่ 2 พฤติกรรมในการทำงานที่ปลอดภัยทำงาน เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) จำนวน 10 ข้อ โดยสอบถามความถี่ในการปฏิบัติ เป็น 5 ระดับ ได้แก่ ประจำบ่อยครั้ง บางครั้ง นานๆ ครั้ง และไม่เคย

ตอนที่ 3 การสัมผัสสิ่งคุกคามทางสุขภาพจากการทำงาน เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) จำนวน 28 ข้อ เกี่ยวกับประเภทของอันตรายที่เกิดจากการประกอบอาชีพ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านเคมี ด้านการยศาสตร์ และด้านจิตวิทยาสังคม แต่ละข้อคำถามจะมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ไตแถมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ เสื้อผ้าชุดปฏิบัติงานถุงมือ ที่ครอบหู ปลั๊กอุดหู รองเท้านิรภัย แวนตา ผ้าปิดจมูก หน้ากากเชื่อม หน้ากากป้องกันฝุ่น กระบังหน้า โดยทำการสอบถามถึงความพร้อมของอุปกรณ์ป้องกันอันตรายและความถี่จากการใช้งาน

แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านสาธารณสุข ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Congruency) ในแต่ละข้อคำถามมากกว่าหรือเท่ากับ 0.67 และตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.82 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองหลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วได้จัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอผลการศึกษารูปแบบคำบรรยายและตาราง

ผลการวิจัย

คนงานในสถานประกอบการเคหะพนัสนิรยนต์ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลาทั้งหมดเป็นเพศชาย จำนวน 138 คน มีอายุอยู่ในช่วง 26 – 35 ปี จำนวน 54 คน (ร้อยละ 39.13) รองลงมา คือ ช่วงอายุ 16 – 25 ปี จำนวน 42 คน (ร้อยละ 30.43) ช่วงอายุ 35 ปีขึ้นไป จำนวน 41 คน (ร้อยละ 29.72) และมีคนงานที่มีอายุต่ำกว่า 16 ปี จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.72) สำหรับสถานภาพครอบครัวพบว่า ส่วนใหญ่สมรสแล้ว (ร้อยละ 55.10) รองลงมาคือสถานภาพโสด (ร้อยละ 42.70) และมีเพียงส่วนน้อยที่สุดหย่าหรือแยกกับครอบครัวแล้ว (ร้อยละ 2.20) สำหรับระดับการศึกษาของพนักงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./เทียบเท่า (ร้อยละ 27.50) รายได้ของคนงานในสถานประกอบการเคหะพนัสนิรยนต์ส่วนใหญ่พบว่า มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 73.20) ประสบการณ์การทำงานของคนงานในสถานประกอบการเคหะพนัสนิรยนต์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี (ร้อยละ 57.20) และมีคนงานจำนวนน้อยที่มีประสบการณ์ 20 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 2.20)

คนงานในสถานประกอบการเคหะพนัสนิรยนต์ประกอบอาชีพเป็นทั้งช่างเคาะ ช่างประกอบ และช่างสี โดยพบว่า ทำหน้าที่ช่างเคาะ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 68.10 ทำหน้าที่ช่างประกอบ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 58.10 และทำหน้าที่ช่างสี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 40.60 การได้รับข้อมูลข่าวสารด้านความเสี่ยงต่อสุขภาพของคนงานในสถานประกอบการเคหะพนัสนิรยนต์จะได้รับจากทางอินเทอร์เน็ตมากที่สุด (ร้อยละ 65.90) และน้อยที่สุด คือ จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ วารสาร และโปสเตอร์ (ร้อยละ 0.70) และสำหรับการได้รับการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานนั้นส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการอบรม (ร้อยละ 97.80) โดยคนงานในสถานประกอบการเคหะพนัสนิรยนต์ที่ได้รับการอบรมมีเพียง 3 คน (ร้อยละ 2.20)

พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

พฤติกรรมในการทำงานที่ปลอดภัยของคนงาน พบว่า มีระดับพฤติกรรมในการทำงานที่ปลอดภัยโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ =3.89) และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมในการทำงานที่ปลอดภัยในรายข้อแล้วพบว่า พฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยที่คนงานปฏิบัติอย่างเคร่งครัด คือ การปฏิบัติตามขั้นตอนที่สถานประกอบการกำหนด ($\bar{X}$ = 4.41) และปฏิบัติตามข้อห้าม และคำเตือนต่าง ๆ ในการทำงานอย่างเคร่งครัด ($\bar{X}$ = 4.25) รองลงมาคือการใช้เครื่องมือถูกต้องตามประเภทของงาน ($\bar{X}$ = 4.04) การตรวจสอบสภาพความพร้อมของเครื่องจักรก่อนการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 3.96) การแจ้งให้หัวหน้างานทราบทันทีเมื่อพบเครื่องจักรชำรุด ($\bar{X}$ = 3.91) การปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวัง ($\bar{X}$ = 3.93) การพักผ่อนเพียงพอก่อนและ

หลังปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 3.71) สมารถในการทำงาน ($\bar{X}$ = 3.86) การมีส่วนร่วมในการทำข้อตกลงในการทำงานที่ปลอดภัย ($\bar{X}$ = 3.59) และพบว่ามีการณีเดียวเท่านั้นที่มีระดับพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การหยอกล้อเล่นกับเพื่อนร่วมงานในขณะปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 3.21)

การสัมผัสสิ่งคุกคามทางสุขภาพ

สำหรับสิ่งคุกคามทางด้านกายภาพ พบว่า คนงานมีการสัมผัสสิ่งคุกคามในระดับสูงเพียงอย่างเดียว คือ การได้รับเสียงดังจากขั้นตอนการเคาะขึ้นรูป ($\bar{X}$ = 3.59) นอกจากนี้มีการสัมผัสในระดับปานกลาง ได้แก่ เสียงดังจากเครื่องขัดสี ($\bar{X}$ = 3.27) เสียงดังจากปืนพ่นสี ($\bar{X}$ = 3.06) เสียงดังจากเครื่องพ่นสี ($\bar{X}$ = 3.11) เสียงดังจากขั้นตอนการโป้วสี ($\bar{X}$ = 2.52) แสงและควันจากการเชื่อมโลหะ ($\bar{X}$ = 3.20) ความสั่นสะเทือนจากเครื่องขัดโลหะ ($\bar{X}$ = 3.13) ไอความร้อนจากการเชื่อมชิ้นงาน ($\bar{X}$ = 3.22) การสั่นสะเทือนจากเครื่องตัดเหล็ก ($\bar{X}$ = 3.20) และการสั่นสะเทือนจากเครื่องขัดสี ($\bar{X}$ = 3.03)

สิ่งคุกคามด้านเคมี พบว่าคนงานจะได้รับจากสารเคมีที่ใช้กันอยู่ในการเคาะพ่นสี อันได้แก่ แลคเกอร์ ($\bar{X}$ = 3.48) สีโป้วสำหรับรถยนต์ ($\bar{X}$ = 3.42) สีจริง ($\bar{X}$ = 3.57) สีพ่นเกาะเหล็ก ($\bar{X}$ = 3.44) ทินเนอร์ล้างสี ($\bar{X}$ = 3.45) ทินเนอร์ผสมสี ($\bar{X}$ = 3.54) หรือแม้กระทั่งการได้รับฝุ่นละอองสีจากขั้นตอนการขัดสี ($\bar{X}$ = 3.47)

สิ่งคุกคามทางด้านกายศาสตร์ พบว่าคนงานมีปัญหาเรื่องการยืนทำงานเป็นเวลานาน ($\bar{X}$ = 3.44) และสุดท้ายคือด้านจิตวิทยาสังคม พบว่า คนงานส่วนใหญ่มีสัมพันธภาพที่ดีกับนายจ้าง ($\bar{X}$ = 3.51) และทำงานด้วยความสุข พบเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ($\bar{X}$ = 2.29) และเมื่อทำการวิเคราะห์ในภาพรวม พบว่า การสัมผัสกับสิ่งคุกคามของคนงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.22) (ดังแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 การสัมผัสสิ่งคุกคามทางสุขภาพจากการทำงาน (แยกเป็นรายด้าน)

ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านกายภาพ	3.13	0.52	ปานกลาง
ด้านเคมี	3.42	0.60	สูง
ด้านการยศาสตร์	3.24	0.39	ปานกลาง
ด้านจิตวิทยาสังคม	3.00	0.50	ปานกลาง
รวม	3.22	0.49	ปานกลาง

การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล

คนงานมีการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจำพวก เสื้อผ้าชุดปฏิบัติงาน ถุงมือ รองเท้านิรภัย แวนตา ผ้าปิดจมูก หน้ากากเชื่อม หน้ากากป้องกันฝุ่น และกระบังหน้า แต่ยังไม่พบการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายเกี่ยวกับเสียงดังจำนวนน้อย เช่น ที่ครอบหู และปลั๊กอุดหู (ดังแสดงในตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลของพนักงานในสถานประกอบการเคาะฟันสีรถยนต์
อำเภอเมืองสงขลา

อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล	การใช้อุปกรณ์	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เสื้อผ้าชุดปฏิบัติงาน	135	97.83
2. ถุงมือ	104	75.36
3. ที่ครอบหู	37	26.81
4. ปลีกอุดหู	39	28.26
5. รองเท้านิรภัย	91	65.94
6. แว่นตา	105	76.09
7. ผ้าปิดจมูก	125	90.58
8. หน้ากากเชื่อม	116	84.06
9. หน้ากากป้องกันฝุ่น	116	84.06
10. กระบังหน้า	107	77.54

สรุปและอภิปรายผล

ระดับพฤติกรรมในการทำงานที่ปลอดภัยและการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลของพนักงานในสถานประกอบการเคาะฟันสีรถยนต์ อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา โดยรวมอยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาพฤติกรรมในการทำงานที่ปลอดภัยรายข้อแล้ว พบว่า พฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยในระดับสูงที่สุด คือ ท่านปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานที่สถานประกอบการกำหนด และปฏิบัติตามข้อห้ามและคำเตือนต่างๆในการทำงานอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะคนงานส่วนใหญ่มีวุฒิภาวะที่สามารถรับผิดชอบในการทำงานได้ ดังจะเห็นได้ว่าคนงานมีอายุที่เป็นผู้ใหญ่แล้ว (อายุมากกว่า 26 ปีขึ้นไป ถึง 95 คน คิดเป็นร้อยละ 68.85) ทำให้สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนที่สถานประกอบการกำหนดและปฏิบัติตามข้อห้ามและคำเตือนต่างๆที่กำหนดได้อย่างเคร่งครัด ประกอบกับในสถานประกอบการอู่ซ่อมรถยนต์มีขั้นตอนที่น่าจะมีโอกาสประสบอันตรายอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นขั้นตอนในการซ่อมบำรุงและการพ่นสี ทำให้คนงานจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎและระเบียบของสถานที่ทำงานอย่างเคร่งครัด (พิระพัฒน์ ทองละเอียด, 2559) ทั้งนี้พบการปฏิบัติเพียงกรณีเดียวเท่านั้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย ได้แก่ การหยอกล้อระหว่างเพื่อนร่วมงานด้วยกัน ซึ่งอาจเกิดจากความสนิทสนมระหว่างผู้ปฏิบัติด้วยกัน โดยพบว่าคนงานมีอายุการทำงานมากกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.8 และอาจเกิดจากคนงานส่วนใหญ่ (ร้อยละ 97.80) ไม่ได้ได้รับการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยจากการทำงาน ซึ่งจะพบว่ามีส่วนน้อยเท่านั้นที่ได้รับความรู้จากการอบรม คนงานส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งความรู้ที่คนงานได้รับอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ ซึ่งแตกต่างจากงานวิจัยของมุจลินท์ และคณะ (2560) ที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในอู่ซ่อมรถยนต์ เขตเทศบาลนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผลการศึกษาพบว่า ระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่าระดับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของคนงานน้อยเท่านั้นที่อยู่ในระดับสูง

การสัมผัสสิ่งคุกคามทางสุขภาพของแรงงาน พบว่าคนงานมีการสัมผัสสิ่งคุกคามทางสุขภาพด้านเคมีอยู่ในระดับสูง ส่วนด้านกายภาพ ด้านการยศาสตร์ และด้านจิตวิทยาสังคมอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าคนงานส่วนใหญ่มีการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายจำพวกเสื้อผ้าชุดปฏิบัติงาน (97.83%) และผ้าปิดจมูก (90.58%) แต่ยังพบการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายเกี่ยวกับการป้องกันเสียงดังจำนวนน้อย เช่น การใช้ที่ครอบหู (26.81) และปลั๊กอุดหู (28.26) ดังจะเห็นได้ว่าคนงานมีการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายด้านเคมีน้อย ถึงไม่มีการใช้งานเลย สอดคล้องกับงานวิจัยของณัชชาธิอนงค์รักษ์ (2559) ที่ได้ศึกษาถึงเรื่องปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานและภาวะสุขภาพตามความเสี่ยงของคนงานในสถานประกอบการเคาะฟันสิรยนต์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกผลการศึกษาพบว่าคนงานในสถานประกอบการเคาะฟันสิรยนต์ส่วนใหญ่รับรู้การสัมผัสปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานอยู่ในระดับสูง และมีภาวะสุขภาพตามความเสี่ยงแบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านกายภาพ ด้านเคมี ด้านการยศาสตร์ และด้านจิตวิทยาสังคม

การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล พบว่า คนงานมีการใช้อุปกรณ์อันตรายที่เกี่ยวข้องจำพวก เสื้อผ้าชุดปฏิบัติงาน ถุงมือ รองเท้านิรภัย แวนตา ผ้าปิดจมูก หน้ากากเชื่อม หน้ากากป้องกันฝุ่น และกระบังหน้า แต่ยังพบการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายเกี่ยวกับเสียงดังจำนวนน้อย เช่น ที่ครอบหู และปลั๊กอุดหู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุณัฐธรา โนนสุภา และ อุไรวรรณ อินทร์ม่วง (2555) ที่ศึกษาถึงเรื่องสภาพปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของอู่ซ่อม และอู่เคาะฟันสิรยนต์และแนวทางการแก้ไขปัญหาในเขตเทศบาลเมืองสกลนคร ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานส่วนน้อยมีการใช้อย่างสม่ำเสมอและส่วนมากมีการใช้แต่ไม่สม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

สถานประกอบการเคาะฟันสิรยนต์มีสิ่งคุกคามทางด้านสุขภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อสุขภาพของผู้ที่ประกอบอาชีพ และเนื่องด้วยอันตรายต่างๆ ที่จะต้องประสบ ดังนั้นสมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงานจึงได้กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติและการป้องกันไว้ดังนี้ ก่อนการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการอู่ซ่อมรถยนต์ต้องปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยในการทำงาน เช่น สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลทุกครั้งก่อนปฏิบัติงาน ขณะปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการอู่ซ่อมรถยนต์ต้องปฏิบัติตามกฎความปลอดภัย เช่น ไม่หยอกล้อเล่นกันขณะทำงาน ทำงานในท่าที่ถูกต้องตามหลักการยศาสตร์เพื่อลดอันตรายจากท่าทางที่ไม่ถูกต้อง เช่น การบาดเจ็บจากการยกของไม่ถูกต้อง การทำงานในท่าที่ผิดธรรมชาติ การปฏิบัติตามขั้นตอนการทำงานที่ถูกต้อง และไม่สูบบุหรี่ในที่ห้ามสูบ และหลังการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการอู่ซ่อมรถยนต์ต้องปฏิบัติตามกฎความปลอดภัย เช่น ทำความสะอาดตรวจสอบและเก็บเครื่องมือ/อุปกรณ์ ในที่ที่จัดเตรียมไว้ หากเครื่องมืออุปกรณ์เสียหายต้องแจ้งซ่อมหามนำมาใช้ และทบทวนงาน หาวิธีการปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น เพื่อจัดการความปลอดภัยสูงสุดแก่ผู้ปฏิบัติงานในอู่ซ่อมรถยนต์

เอกสารอ้างอิง

- จำเนียร มูลเทพ. (2546). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูญเสียอวัยวะของลูกจ้างที่ประสบอันตรายจากการทำงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธาณสุขศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฐิติวร ชูสง และคณะ. (2559). โครงการอนุรักษ์การได้ยิน. หน่วยวิจัยการจัดการสุขภาพและความปลอดภัยโดยองค์กรรวมในชุมชน คณะแพทยศาสตรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ณัชชาวี อนงค์รักษ์. (2559). ปัจจัยคุกคามสุขภาพจากการทำงานและสุขภาพตามความเสี่ยงของคนงานในสถานประกอบการเคหะพ่นสีรถยนต์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. วารสารควบคุมโรค ปีที่ 42 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม- กันยายน 2559.
- ณัฐนันท์ ยอดวงศ์. (2554). สิ่งแวดล้อมในการทำงาน สภาพการทำงานและพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของคนงานในสถานประกอบการเคหะพ่นสีรถยนต์เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นันทนัฐชนาค. (2548). ความชุกของอุบัติเหตุและพฤติกรรมเสี่ยงของคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ยางพารา. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประภาส กันสิทธิ์. (2550). พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของช่างเครื่องบินฝ่ายช่าง บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน). วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ปราโมช เชี่ยวชาญ. (5 มิถุนายน 2560). อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล. สืบค้นจาก http://www.stou.ac.th/Schools/Shs/booklet/book56_1/sanitation.htm.
- พีระพัฒน์ ทองละเอียด. (2559). การจัดการความปลอดภัยและอาชีวอนามัยสำหรับอู่ซ่อมรถยนต์. วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ 9 ฉบับที่ 1: มกราคม - มิถุนายน 2559.
- พุทธิชัย นิลเพ็ชรและคณะ. (2552). ความเข้มข้นของตะกั่ว แคดเมียม และโครเมียมในอู่พ่นสีรถยนต์ในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มจลินท์ อินทรเหมือน และคณะ. (2560). พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในอู่ซ่อมรถยนต์ เขตเทศบาลนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช ครั้งที่ 13
- สำนักงานกองทุนเงินทดแทน. (2558). สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน จำแนกตามความรุนแรงและประเภทกิจการ ปี 2558. สำนักงานกองทุนเงินทดแทน.
- สุณัฐา ไนต์สุภา และอุไรวรรณ อินทร์ม่วง. (2555). สภาพปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของอู่ซ่อมและอู่เคหะพ่นสีรถยนต์และแนวทางการแก้ไขปัญหา ในเขตเทศบาลเมืองสกลนคร. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 5 ฉบับที่ 3: กันยายน - ธันวาคม 2555.
- แอนน์ จิระพงษ์สุวรรณ. (2556). สิ่งคุกคามสุขภาพจากสภาพแวดล้อมในการทำงานและการสำรวจสถานประกอบการ. วารสารพยาบาลสาธารณสุข ปีที่ 27 ฉบับที่ 3: กันยายน - ธันวาคม 2556.
- Yamane T. (1973). Statistics: An introductory analysis. (3rd ed.) New York: Harper and Row Publication.